

Toelichting op Verordening op de raadscommissies 2023.

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

Toegevoegd is de uitwerking van het begrip Agendacommissie.

Artikel 2 Instelling raadscommissies

Het is de gemeenteraad die de raadscommissies instelt.

Artikel 3 Taken

De taken van de raadscommissies zijn vastgelegd in artikel 82, eerste lid, van de Gemeentewet (hierna: wet). De raadscommissies bereiden de besluitvorming van de raad voor en overleggen met het college of de burgemeester. Wat betreft de invulling van de taken van de raadscommissies zijn ruwweg twee modellen te onderscheiden. In het eerste model is een raadscommissie vooral gericht op voorbereiding en informatievoorziening en vindt het politieke debat plaats in de raad, in het tweede vindt het politieke debat plaats in een raadscommissie en geschiedt de besluitvorming door de raad. In onze gemeente is de raadscommissie vooral gericht op voorbereiding en informatievoorziening.

De taak om de besluitvorming van de raad voor te bereiden komt tot uitdrukking in de taak advies uit te brengen over een voorstel of onderwerp. De raadscommissie kan ook uit eigener beweging advies aan de raad uitbrengen, ook dit advies kan aanleiding zijn voor besluitvorming in de raad. De taken van de raadscommissie zijn in essentie dezelfde als die van de raad, die van kaderstellend, controlerend en volksvertegenwoordigend orgaan.

De raadscommissie bepaalt evenals de raad haar eigen agenda. Dit betekent dat niet het college, maar (de voorzitter van) de raadscommissie bepaalt of een voorstel aan de raadscommissie wordt voorgelegd alvorens het in de raad wordt besproken. In deze verordening is ook de agendacommissie ingericht om dit te coördineren. Deze commissie is verantwoordelijk voor de inhoudelijke afstemming van raads- en commissievergaderingen. Veelal zal het echter wel zo zijn dat een onderwerp eerst in een raadscommissie wordt besproken.

Artikel 4 Samenstelling

In lid 1 van dit artikel is opgenomen dat de commissie bestaat uit een voorzitter en de leden van de commissie. Voorwaarde is dat de leden door de fracties worden voorgedragen.

Lid 2: De raad bepaalt de samenstelling van de raadscommissies. Wel schrijft artikel 82, derde lid, van de wet voor dat de raad moet zorgen voor een evenwichtige vertegenwoordiging van de in de raad vertegenwoordigde politieke groeperingen. Om dit te bereiken schrijft het tweede lid voor dat een raadscommissie bestaat uit een aantal leden per fractie, naar evenredigheid van het aantal zetels in de raad. De verhoudingen in de raadscommissies hoeven overigens blijkens jurisprudentie niet exact overeen te komen met de verhoudingen in de raad. In lid 2 van deze verordening wordt het aantal commissieleden per fractie geregeld.

In lid 3 is geregeld aan welke voorwaarden de commissieleden moeten voldoen. Deze voorwaarden zijn te vinden in de Gemeentewet.

Op grond van het derde lid moeten commissieleden, evenals raadsleden, voldoen aan hetgeen is bepaald in de artikelen 10, 11, 12, 13 en 15 van de wet. Dit betekent onder andere dat zij woonachtig moeten zijn in de gemeente, achttien jaar moeten zijn, over een geldige verblijfstitel moeten beschikken, hun nevenfuncties openbaar moeten maken en geen functie als bedoeld in artikel 13 van de wet mogen vervullen.

Uit het derde lid volgt dat de leden van een raadscommissie geen raadslid hoeven te zijn. Wel zijn het de fracties die de leden voordragen en worden zij middels een raadsbesluit aangewezen.

Artikel 5 Voorzitter

De raad benoemt de commissievoorzitters. Op grond van artikel 82, vierde lid, van de Gemeentewet kan enkel een raadslid als voorzitter van een raadscommissie benoemd worden. De commissievoorzitter, of diens plaatsvervanger, is lid van de agendacommissie.

Artikel 6 Zittingsduur en vacatures

Aan lid 1 is toegevoegd dat de zittingsduur, die voor de voorzitter en de commissieleden geldt, ook van toepassing is op de plaatsvervangers.

De zittingsperiode van de leden en de voorzitter is even lang als de zittingsperiode van raadsleden, in principe dus vier jaar. De benoeming eindigt derhalve van rechtswege, de raad hoeft hen niet te ontslaan.

Het lidmaatschap van een raadscommissie eindigt eveneens van rechtswege, indien een lid niet meer voldoet aan de in artikel 4 gestelde eisen (tweede lid) en indien een lid is benoemd op voordracht van een fractie die niet meer vertegenwoordigd is in de raad (zevende lid).

De raad kan een lid van een raadscommissie op voorstel van de fractie die het lid heeft voorgedragen ontslaan (derde lid). Deze situatie kan zich voordoen in geval van een splitsing van een fractie. De ontstane nieuwe fractie heeft dan overigens op grond van het eerste lid recht op een eigen lid.

Artikel 7 De commissiegriffier

Het aanwijzen van een commissiegriffier is onderdeel van de bedrijfsvoering en daarvoor is de griffier verantwoordelijk. In dit artikel wordt de aanwijzing van de commissiegriffiers geregeld en ook aan hun vervanging bij absentie wordt aandacht besteed. Als er op de griffie geen commissiegriffiers meer beschikbaar zijn, treedt de griffier in overleg met de gemeentesecretaris om iemand uit de ambtelijke organisatie beschikbaar te stellen. Een raadsbesluit voor de benoeming van een commissiegriffier is derhalve niet nodig.

Artikel 8 Vergaderfrequentie.

In dit artikel is geregeld wanneer de commissievergaderingen plaatsvinden en op welk tijdstip deze zullen plaatsvinden. De vergaderingen vinden in de regel plaats in het gemeentehuis, maar de commissie kan een andere locatie kiezen.

In lid 2 van dit artikel wordt de wens van de raad opgenomen om de commissievergaderingen om 19.30 uur te laten beginnen. Dit overeenkomstig het aanvangstijdstip van de raadsvergaderingen.

Daarnaast worden de vergaderingen uiterlijk om 22.30 uur geschorst, tenzij de commissie beslist de vergadering toch af te ronden. Als de commissie beslist de vergadering niet af te ronden, bepaalt de commissie wanneer de vergadering wordt voortgezet, zo nodig in overleg met de agendacommissie.

Artikel 9 Oproep

Het eerste lid stelt verplicht dat de commissievoorzitter er zorg voor draagt dat een vastgesteld aantal dagen vóór een vergadering de leden van zijn raadscommissie een digitale oproep, waarin de vergadering wordt aangekondigd, en de voorlopige agenda en de daarbij behorende stukken stuurt (eerste lid). In deze tijd van digitalisering wordt er voor gekozen om een digitale oproep uit te sturen en zullen geen schriftelijke stukken meer verstuurd worden. De oproep vermeldt de dag, het tijdstip en de plaats van de vergadering. In de praktijk wordt dit verzorgd door de griffier.

Artikel 10 De agenda

In het eerste lid nieuw gaat het om een voorlopige agenda. In de dagelijkse praktijk van de gemeente zal het niet altijd mogelijk zijn om ruim voor de commissievergadering een agenda op te stellen, die ook zicht heeft op de actualiteiten. In een dergelijke situatie kan op verzoek van de commissievoorzitter na het verzenden van de digitale oproep zo nodig een aanvullende agenda en stukken rond gestuurd worden (tweede lid).

Het opstellen van de voorlopige agenda gebeurt door de agendacommissie. Uiteindelijk bepaalt een raadscommissie zijn eigen agenda. De agenderende rol van een raadscommissie komt tot uitdrukking in het eerste lid van dit artikel.

Artikel 11 Ter inzage leggen van stukken

Als omtrent stukken op grond van hoofdstuk Va van de Gemeentewet geheimhouding is opgelegd, blijven deze stukken in afwijking van het eerste en tweede lid onder berusting van de griffier en verleent deze de commissieleden op verzoek inzage (derde lid). Van geheimhouding wordt melding gemaakt op de stukken.

De griffier vervult de secretariaatsfunctie ten dienste van de raad. Daarom worden stukken die betrekking hebben op de agenda en de voorstellen van de commissievergadering en die geheim moeten blijven bij hem ter inzage gelegd voor raadsleden en de commissieleden (derde lid).

Artikel 12 Openbare kennisgeving

Met dit artikel wordt invulling gegeven aan het voorschrift van artikel 82, vijfde lid, van de wet. In dit artikel wordt vastgelegd op welke wijze commissievergaderingen worden aangekondigd.

Artikel 13 Presentielijst

De presentielijst en de ondertekening zijn bedoeld om formeel vast te stellen dat het vergaderquorum aanwezig is. Daarnaast is de presentielijst van belang om de vergoedingen van de niet-raadsleden die lid zijn van de raadscommissie te kunnen vaststellen. De verantwoordelijkheid voor het bijhouden van de presentielijsten wordt bij de commissiegriffier gelegd.

Artikel 14 Opening vergadering en quorum

Artikel 20 van de wet regelt het vergaderquorum van de raad. Voor de raadscommissies ontbreekt een dergelijke bepaling in de wet. Artikel 14 voorziet hierin. Indien meer dan de helft van het aantal zitting hebbende leden aanwezig is en de presentielijst heeft getekend, kan worden vergaderd (eerste lid).

Het tweede en derde lid voorzien in een regeling voor een nieuwe vergadering indien het quorum niet bereikt is, anders zou de afwezigheid van leden van een raadscommissie de voortgang van werkzaamheden kunnen belemmeren. Uiteraard staat op het moment dat de voorzitter de datum en het tijdstip van de nieuwe vergadering bepaalt, nog niet vast op welk moment de digitale oproep uitgaat. Indien er enkele dagen tussen de twee vergaderingen zit mag er vanuit worden gegaan dat het mogelijk is om 24 uur van tevoren een digitale oproep te versturen. Overigens ligt het in de rede dat de voorzitter overlegt met de raadscommissie over de datum van een nieuwe vergadering.

Artikel 15 Vragenrecht

Overeenkomstig de raadsvergadering is hier het vragenrecht voor de commissievergaderingen geregeld. Het stellen van mondelinge vragen door raads- of burgercommissieleden staat centraal.

Artikel 16 Spreekrecht burgers

Het geven van spreekrecht aan burgers is een manier om burgers meer te betrekken bij de besluitvorming van de raad. Doordat de raadsvergadering het sluitstuk is van het besluitvormingsproces dat lang daarvoor is begonnen (ambtelijke organisatie, college, commissies) is er voor gekozen het spreekrecht op te nemen in de Verordening op de raadscommissies. In die fase zijn de fracties nog bezig hun mening te vormen. Een inspreekmogelijkheid tijdens de raadsvergadering is doorgaans minder effectief ('schijnsprekrecht').

De burgers die wensen in te spreken kunnen zich binnen een 'redelijke termijn' voor de vergadering melden bij de commissiegriffier. Procedureel is het handig om als 'redelijke termijn' circa 24 uur aan te houden.

Artikel 17 Verslag

Het verslag wordt aan het begin van de vergadering vastgesteld door de commissieleden.

Artikel 18 Aantal spreektermijnen

Het stellen van vragen dient ook als een spreektermijn beschouwd te worden. Een spreektermijn wordt door de voorzitter afgesloten (tweede lid). Dit hoeft overigens niets te veranderen aan de praktijk dat een portefeuillehouder antwoordt na de inbreng van de leden in de eerste en tweede termijn. Een verzoek van een lid na afloop van de tweede termijn om nog een korte reactie te geven, dient de voorzitter niet te honoreren. Indien de raadscommissie van mening is dat na de tweede termijn verdere beraadslaging nodig is, kan zij daartoe uitdrukkelijk besluiten (eerste lid).

De voorzitter bepaalt in welke volgorde de sprekers hun bijdrage leveren.

Artikel 19 Spreektijd

Als er sprake is van een majeur onderwerp, waarbij wordt voorzien dat voor een goed verloop van de vergadering andere spreektijden noodzakelijk zijn, kan zowel door de voorzitter als door een commissielid een voorstel gedaan worden over de spreektijd.

Artikel 20 Voorstellen van orde

Ieder lid heeft te allen tijde het recht een voorstel van orde te doen. De beslissing of er inderdaad sprake is van een voorstel van orde is aan de raadscommissie. Over een voorstel van orde wordt direct, zonder beraadslaging, besloten door de raadscommissie. Bij het staken van stemmen is het voorstel niet aangenomen (artikel 32, vierde lid, van de wet is hierop niet van toepassing). Een voorstel van orde betreft bijvoorbeeld het schorsen van de vergadering voor een (overleg) pauze of een voorstel over de (beperking van de) spreektijden van de leden en overige deelnemers aan de commissievergadering.

Artikel 21 Handhaving orde en schorsing

Artikel 26 van de wet geeft aan dat de voorzitter bij raadsvergadering bevoegd is om de orde in de vergadering te handhaven. Voor de commissievergaderingen ontbreekt een dergelijke bepaling, deze is daarom in artikel 20 lid 1 opgenomen. De commissievoorzitter is belast met de handhaving van de orde in de commissievergaderingen.

Op basis van het tweede lid kunnen alle sprekers in bepaalde gevallen door de voorzitter tot de orde worden geroepen en kan hen zo nodig over het aanhangige onderwerp het woord ontzegd worden. Ook kan de voorzitter de vergadering schorsen en bij herhaling van de verstoring van de orde, de vergadering sluiten (vierde lid). In het uiterste geval kan hij een lid

het verdere verblijf ontzeggen en hem uit de vergadering doen verwijderen. Indien een lid blijft volharden in zijn gedrag kan hem de toegang tot de vergadering voor ten hoogste drie maanden worden ontzegd (derde lid). Voor wat betreft de handhaving van de orde op de publieke tribune wordt verwezen artikel 27.

Om te bevorderen dat leden van raadscommissies zich niet belemmerd voelen om hun mening te uiten bepaalt artikel 82, vijfde lid, van de Gemeentewet bovendien dat artikel 22 van de wet van overeenkomstige toepassing is op leden van raadscommissies. Hierdoor zijn leden van raadscommissies niet in rechte te vervolgen, aan te spreken of verplicht getuigenis af te leggen over hetgeen zij in de vergadering zeggen of schriftelijk overleggen. Dit geldt voor zowel raadsleden als niet-raadsleden.

Artikel 22 Deelnamen aan de beraadslaging door anderen

Deze bepaling is noodzakelijk in verband met de in artikel 22 van de Gemeentewet geregelde immuniteit, dat in artikel 82, vijfde lid, van de wet van overeenkomstige toepassing wordt verklaard op leden van raadscommissies en andere personen die aan de beraadslagingen deelnemen. Het is uiteraard ook mogelijk dat een raadscommissie bepaalt dat een bepaalde functionaris in bepaalde gevallen altijd aan de beraadslaging mag deelnemen. Het gaat in deze bepaling om anderen dan de leden, de voorzitter, de burgemeester en de wethouders. Deze hebben op grond van artikel 21, gelezen in samenhang met artikel 82, vijfde lid, van de Gemeentewet de mogelijkheid om aan de beraadslagingen deel te nemen. Uiteraard hebben deze andere sprekers niet dezelfde rechten als de leden. Een andere spreker heeft onder meer geen recht om een voorstel over de spreektijd of over de orde van de vergadering te doen.

Artikel 23 Advies

Geen nadere uitleg noodzakelijk.

Artikel 24 Verantwoording

Verantwoording m.b.t. gemeenschappelijke regelingen, vindt plaats in de raadscommissie en daarom wordt dit artikel ook opgenomen in de verordening op de raadscommissies.

Paragraaf 3 Besloten vergaderingen

Artikel 25 Algemeen

Bij bepalingen die van overeenkomstige toepassing zijn kan onder meer gedacht worden aan de bepalingen omtrent het tijdig verzenden van stukken, het vergaderquorum en voorstellen van orde. De bepalingen van deze verordening zijn echter niet van toepassing, voor zover de toepassing van die bepalingen strijdig is met het besloten karakter van de vergadering. Zo zullen er bijvoorbeeld geen beeld- en geluidsregistraties voor openbaar gebruik gemaakt kunnen worden. Ten aanzien van de stukken die betrekking hebben op een besloten vergadering en het behandelde zal een raadscommissie moeten besluiten of geheimhouding als bedoeld in artikel 86 van de wet wordt opgelegd dan wel opgeheven.

Artikel 26 Verslag besloten vergadering

Op grond van artikel 82, vijfde lid, van de wet is artikel 23 van de wet van overeenkomstige toepassing. Het vierde lid van artikel 23 van de Gemeentewet schrijft voor dat van een besloten vergadering een afzonderlijk verslag wordt opgemaakt, dat niet openbaar wordt gemaakt, tenzij de raad en in casu dus een raadscommissie anders beslist. In aanvulling hierop bepaalt het eerste lid dat het verslag van een besloten vergadering ter inzage ligt bij de griffier.

Artikel 27 Geheimhouding

Geen nadere uitleg noodzakelijk.

Artikel 28 Opheffen geheimhouding

Een raadscommissie kan geheimhouding op informatie leggen en die informatie tevens aan de raad verstrekken. De raad kan de geheimhouding opheffen van aan de raad verstrekte informatie (artikel 89, vierde lid, van de wet). Wel bestaat er een overlegverplichting, waarmee recht wordt gedaan aan het principe van hoor en wederhoor.

Paragraaf 4 Toehoorders en pers**Artikel 29 Toehoorders en pers**

Artikel 27, eerste en tweede lid, van de Gemeentewet regelen dat de voorzitter van de raad toehoorders die de orde verstoren, kan doen vertrekken en bij volharding in hun gedrag de toezegging kan ontzeggen. Voor raadscommissies ontbreekt een dergelijke bepaling in de wet, het derde lid voorziet hierin.

Artikel 30 Geluid- en beeldregistraties

Aangezien de vergaderingen van een raadscommissie in principe openbaar zijn, kunnen radio- en tv-stations geluid- en beeldregistraties maken. Dit is uiteraard niet het geval als het een besloten vergadering betreft. Wel dient rekening gehouden te worden met de privacy van sprekers of publiek. Raadsleden daarentegen hebben een publieke functie. Het is mogelijk om een aanwijzing te geven dat publiek slechts vanaf een bepaalde afstand in beeld mag worden gebracht. Ook kan een aanwijzing zijn dat burgers die inspreken niet gefilmd mogen worden, uiteraard in overleg met de sprekers. Mogelijk hebben zij geen probleem met beeldregistraties.

Artikel 31 Gebruik mobiele telefoons

Geen nadere uitleg noodzakelijk.

Artikel 32 Uitleg verordening

Dit artikel is hetzelfde als artikel 33 oud.

Artikel 33 Inwerkingtreding verordening.

Dit artikel spreekt voor zich.

Artikel 34 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening op de raadscommissies 2023.